

Despre romanul Ion de Liviu Rebreanu

Subiectul romanului ne transpune in lumea satului transilvanean de la inceputul veacului nostru, sat in care existenta curge intre semanat si seceris, pe o traiectorie presarata cu intamplari, pasiuni si ritualuri, in care fiecare individ traieste in virtutea unei mentalitati tipic taranesti. Din acest punct de vedere, romanul are caracter monografic.

Actiunea se petrece in satul Pripas (in realitate, Prislop) si ar putea fi rezumata astfel: Ion al Glanetasului - flacau harnic, dar sarac, iubind mai presus de orice pamantul, o amageste pe Ana, uratica fiica a bogatului Vasile Baci, sacrificand pentru aceasta iubirea Floricai. Dupa indelungi tocmeli, se face nunta, prilej pentru autor de a crea o admirabila pagina monografica.

Abia dupa nunta, Ion isi da seama ca, impreuna cu pamanturile, o va primi si pe Ana si incepe sa o urasca. Altfel, el traieste o scurta perioada de bucurie navalnica, facandu-si planuri si privind adesea pamanturile lui Vasile Baci pe care le si considera ale lui. Iluziile i se spulbera insa, atunci cand socrul sau isi calca promisiunea, admitand totusi sa-i scrie pe numele lui cinci loturi. In timpul acestor tratative, Ana, batuta de Vasile Baci care o credea inteleasa cu Ion ca sa-l jefuiasca, lovita crunt si de acesta din urma si batjocorita de Zenobia, starneste compatimirea intregului sat.

Nici harnicia umila a nevastei si nici nasterea, in vara, a lui Petrisor, nu moaie inima barbatului ale carui ganduri erau numai la avere.

In curand, Florica se marita, simetric, cu George - flacau care-i fusese harazit Anei. Inca de la nunta, aceasta din urma intelege ca Ion tot o mai iubea pe frumoasa Florica, banuiala confirmata in curand de Savista - oloaga satului. Derutata, cu mintea "stinsa" si cu "inima seaca si goala", Ana se spanzura.

Ion, surprins intr-o noapte de catre George; in curtea lui, este omorat, in mod simbolic, cu sapa. Inainte de moarte, i se deruleaza prin minte intreaga existenta, in acorduri solemne de mare poem epic.

Dincolo de aspectele calendaristice ori sociale ale existentei rurale, romanul confera pamantului dimensiuni mitologice: in preajma lui si auzindu-i "glasul", Ion devine un alt om: pamantul este Uriasul pe care el il adora si-l invinge, iar gestul sarutului gliei este simbolic.

Conflictul principal al romanului este de ordin interior si consta in lupta care se da, in sufletul lui Ion, intre cele doua "glasuri" care-i stapanesc fiinta, pana la sfasiere.

III.b) Dincolo de firul central al actiunii (care ar putea avea ca "personaj" patima pentru pamant a lui Ion), autorul evoca, in cadente poematice, momentele etern repetabile ale vietii: nasterea, nunta si moartea; acestea sunt incadrate in existenta sempiterna a satului ardelenesc, in care timpul curge lent si solemn ca apele unui fluviu.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Astfel, nasterea lui Petrisor (descrisa in capitolul intitulat "Copilul" din volumul al II-lea), capata conturul unui eveniment arhetipal, de mareata solemnitate: in linistea alba a zilei de vara si intr-o neclintire de inceput de veac, tipatul copilului pare a fi glasul celui dintai om al planetei; cei doi barbati (Ion si tatal sau aflati la seceris) "nemiscati, in picioare, cu capetele descoperite", asista la eveniment ca la o taina sacra "pe care totusi omul n-a ajuns inca s-o inteleaga in toata maretia ei dumnezeiasca".

Ritualul nuntii (evocat in capitolul intitulat "Nunta" din volumul I - "Glasul pamantului") are caracter monografic, dar nu numai atat: descrierea alaiului de carute (care insoteau caruta in care se aflau mirii - Ion si Ana), trecerea lor ritmica, se face in fraze cadentate, de epopee:

"Nunta tinu trei zile, dupa obicei... Sambata porni tot alaiul, in carute, la notar, in Jidovita. in frunte, calaretii pocneau mereu din pistoale, pe cand in caruta intai lautarii isi frangeau degetele cantand (...). Apoi venea o caruta cu mirii si cu drustele, apoi o brisca cu nasii (...), apoi alta caruta cu parintii mirilor...".

In ceea ce priveste moartea ca eveniment cosmic, dintre cele patru morti evocate in roman (a lui Ion, a Anei, a carciumarului Avrum si a lui mos Dumitru Moarcas), numai ultima se incadreaza in firesc, determinata fiind de rotatia lumii.

intamplarea este prevestita doar de placerea cu care acest batran isi amintea fapte uitate, "razand copilareste, parca istorisind s-ar fi intors aieva in tineretea-i vesela si fara de griji"; si, tot in mod neobisnuit, batranul incearca sa se rada, pregatindu-se pentru "intalnirea" cu moartea care il si surprinde brusc, trecandu-l in lumea umbrelor. Si aici, ca in marile epopei, evenimentul este solemn, iar batranul nu reprezinta neaparat o individualitate, ci o ipostaza a omului muritor din totdeauna.